СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

РІК XCIV. Ч. 64. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 4-го КВІТНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 4, 1987 No. 64. VOL. XCIV.

І. ГЕРАЩЕНКО ЗІЗНАВАВ У КОНҐРЕСІ

Вашінгтон. — Виступаючи у вівторок, 31-го березня, на переслуханнях комісії Конгресу у справах безпеки і співробітництва в Европі, що відбувалися в приміщенні бібліотеки Конгресу, Ігор Геращенко, чоловік правозахисниці і поетки Ірини Ратушинської, підтвердив сказане ним раніше про дійсну кількість жертв в Україні під час і після катастрофи на чорнобильській енергетичній станції. На його думку, загинуло не менш як 15,000 осіб.

Як уже інформовано в „Свободі", під час катастрофи 26-го квітня 1986 року І. Геращенко перебував у Києві. Він працював на фабриці, що виробляє і ремонтує обладнання для нуклеарних електростанцій. Покликуючись на інформації його друзів, що працювали в київських шпиталях, Геращенко сказав, що людям, які були заражені радіяцією, лікарі за наказом КҐБ ставили діягнозу „судинна атонія", або писали в шпитальних записах, що хворий мав атаку серця, хворів на виразку шлунка, на нирки та на інші хвороби. Після того, як ці хворі вмирали, в їх медичних картках робили замітки „пройшов курс лікування" або „дальшого лікування не потребує". За словами Геращенка, докторові Робертові Ґейлові показали в Києві лікарню, де не було поранених з Чорнобиля.

Голова комісії Конгресу в справі безпеки і співробітництва в Европі конгресмен Стенлі Гоєр назвав свідчення Геращенка незаперечними, від яких холоне душа. С. Гоєр у складі делегації Конгресу відвідає в цьому місяці Москву, де зустрінеться з представниками совєтського уряду. „Ми маємо намір підняти в Москві справу про жертви Чорнобиля", — сказав конгресмен.

Геращенко, який професійно має безпосереднє відношення до нуклеарної енергетики, сказав, що його зовсім не здивувала чорнобильська катастрофа. „Значно більше мене дивує, що не вибухнуло ще кілька реакторів", — сказав він.

Не зважаючи на те, що катастрофа сталася в густонаселеній місцевості, евакуація почалася лише за 36 годин після вибуху. „Місцеві партійні начальники евакували своїх жінок і дітей значно раніше, — сказав Геращенко. — Наступного дня після вибуху я бачив десятки урядових лімузинів які залишали місто". Він сказав також, що радіоактивно заражені продукти не були знищені. „Я не знаю, хто купував ці продукти і вживав їх, але я знаю, що може статися з цими людьми", — додав Геращенко.

НА ПРОЦЕСІ І. ДЕМ'ЯНЮКА ВИЯВЛЕНО РЯД СУМНІВІВ ЩОДО ВИКАЗКИ

СВІДОК НЕ ЗНАЄ ЧИ КОМЕНДАНТ ТАБОРУ В ТРАВНІКАХ БАЧИВ ЦЕЙ „ДОКУМЕНТ"

Єрусалим, Ізраїль (АНЧЕЙН, тел.). — Переслана із СССР виказка Івана Дем'янюка з табору в Травніках була в центрі уваги у четвер, 2-го квітня ц.р., коли закінчено перепитування німкені Гельґе Грабіц і обговорювано відношення її свідчень до справи перед судом.

Ґ. Ґрабіц, перепитувана Йорамом Шефтелем, не знає чи цю виказку бачив німецький комендант вишкільного табору в Травніках Карль Штрайбель, підпис якого є на виказці. Вона призналася, що до неї зверталося ОСІ і ізраїльські слідчі в 1985 році, щоб вона перевірила виказку з тоді ще живучим Штрайбелем, але вона цього не зробила, уважаючи, що не мала на це права. Натомість вона подала прізвище адвоката Штрайбеля, але чи він бачив виказку, чи ні — вона не знає. Дослівно Ґ. Ґрабіц відповіла англійською мовою „meybe yes meybe not". Штрайбель, якого судили на протязі 16-ох років і не засудили, — Ґ. Ґрабіц була прокуратором на його процесі, — жив до 5-го серпня 1986 року. Він ще з 1966 року хворів на цукрицю, але Ґрабіц цього не пригадувала.

Оборона старалася вказати на логічний спосіб перевірка виказки, яка стала рішальним документом в некористь І. Дем'янюка в ЗСА, — перевірити її з особою, яка ще жила, тобто зі Штрайбелем. Чи це сталося, чи ні — невідомо, але будь-яких підтверджень про перевірку Штрайбелем у протоколах з процесів І. Дем'янюка в ЗСА нема.

Й. Шефтель, ізраїльський оборонець І. Дем'янюка, який, до речі, вже був на залі у четвер після відсутности в середу, показав копію виказки Ґ. Ґрабіц, на якій є вписані дві місцевості відпоручення І. Дем'янюка, включно з датами, коли його, буцімно, туди вислано, але нема Треблінки. І це признала німкеня, перевіривши копію. Вона також ствердила, що на підписаній Штрайбелем виказці нема дати коли вона була видана.

Слід пригадати, що виказка ще не є прийнята суддями, як офіційний документ. Її вживано в цій стадії процесу тільки як пропонований прокуратурою документ.

Ґ. Ґрабіц також підтвердила, що Штрайбель признався на процесі в Гамбургу, що він сам не знав точно куди висилалося сторожів з Травніків.

Прокуратор Міхаель Шакед хотів почати опитування Ґрабіц, показуючи їй оригінал виказки, але суддя Дов Лєвін, на протест адвоката Марка О'Коннора, заборонив вживати оригінал, а тільки копію. Ґ. Ґрабіц сказала, що вона не знає коли могла бути видана виказка, але уважає, що підпис Штрайбеля є правдивий. Також уважає вона, що уніформа особи на знімці — чорна — згідно з описами уніформи вартових в Травніках.

Відтак прокуратор Шакед старався доказати, що помилки на документах з часів Другої світової війни — можливі і він предложив дві інші, неподібні виказки „вахманів", на яких є противоріччя в датах і місцевостях.

Суддя Лєвін запитав Ґрабіц чому опитувано трьох свідків в СССР, а не привезено їх до Гамбургу на процес Штрайбеля. Вона сказала, що не знає, а поступала вона згідно з домовленням поміж урядами Західньої Німеччини і СССР, тобто поїхала до Ленінграду і там їх допитувала. Яка їх доля тепер? Не знає.

Суддя Далія Дорнер ще раз хотіла впевнитися чи в Травніках були інструменти до міряння висоти вартових, ваги тощо, Ґрабіц, як і раніше, сказала, що ні.

Під час арґументації оборони і прокуратури над прийняттям свідчень Ґрабіц до актів процесу — оборона уважає, що всі її свідчення не мають жадного відношення до справи, а прокуратура твердила, що деякі свідчення є важливі, не зважаючи на встановлений обороною факт, що всі документи Ґрабіц є тільки копіями — суддя Лєвін запитав прокуратуру чи була зроблена спроба спровадити трьох свідків з СССР до Ізраїля на свідчення. М. Шакед відкликався на лист з 7-го березня 1986 року до уряду СССР з проханням видати оригінал виказки і дозволити Енгельгардтові, Орловському і Броджеву свідчити. На це не було жадної відповіді. Щойно пізніше за посередництвом американця Арманда Гаммера, отримано виказку, а про свідків нема ані слова. Суддя Лєвін звернув увагу прокуратурі, щоб вона зробила всі можливі заходи, щоб свідки, на яких вона відкликається, були присутні на процесі.

Суддя Зві Таль, після арґумнетації прокуратури, що у свідченнях Ґрабіц є подані дати, підписи, архіви тощо, пригадав, що вона кількакратно заявила, що не бачила оригіналів і не знає де вони є.

Вкінці суддя Лєвін пригадав, що, як узгіднено раніше, в справі всіх свідчень судді рішатимуть пізніше — чи їх допустити і яку вагу вони матимуть.

На цьому закінчено сесію у четвер, 2-го квітня.

ФРАНЦІЯ „ВИДВОРИЛА" ТРЬОХ СОВЄТСЬКИХ ДИПЛОМАТІВ

Париж, Франція. — Французький уряд прем'єр-міністра Жака Ширака наказав „видворити" трьох совєтських дипломатів, як тільки виявилось, що шість заарештованих шпигунів, які збирали інформації про французьку модерну зброю, зокрема нові види джетових літаків, ракет та іншу модерну технологію, передавали ці інформації в руки совєтських представників, а саме шпигунська афера була плянована і керована із совєтської амбасади в Парижі.

Міністер закордонних справ Франції Джін-Бернард Раймон, покликав до свого бюра совєтського амбасадора Якова П. Рябова і заявив йому, що три його співробітники мусять покинути територію Франції на протязі одного тижня, бо вони займалися діяльністю, яку в ніякому випадку не можна назвати „дипломатичною". Покищо прізвища тьох дипломатів не були опубліковані у французькій пресі, але речник прем'єра Ж. Ширака, який щойно повернувся з поїздки до З'єднаних Стейтів Америки, де він зустрічався і розмовляв з президентом Роналдом Реґеном й іншими американськими політиками заявив, що совєтських дипломатів напевно викинуть з Франції, бо для цього є підстави і доказові матеріяли, що їх зібрала французька розвідка. Ж. Ширак вибирається з візитою до Совєського Союзу у першій половині травня і тому Франція не хотіла б погіршувати французько-совєтських відносин на передодні його поїздки, але винні, на думку речника уряду, мусять бути покарані, а шпигуни мусять бута вилучені „з оббігу".

У шпигунській афері замішані дотепер чотири французи і дві жінки, які, як пишуть французькі газети, походять із Східньої Европи. Ця „шістка" діяла з доручення совєтського аташе при амбасаді в Парижі, а зібрані засекречені матеріяли передавали, або йому самому, або його помічникові з яким він познайомив шістьох шпигунів. Головним керівником шпигунської сітки, — кажуть французи, — був заступник військового аташе Валерій Конереєв, який тепер є на списку „трійки", що повинна покинути Францію при кінці наступного тижня.

За минулих п'ять років Франція „видворила" 54 совєтських дипломатів, замішаних у шпигунську аферу. Совєтська розвідча служба інтензивно діє також у цілій Західній Европі, полюючи за модерною технологією.

Совєтська амбасада у Парижі внесла формальний протест за чергове осунення її дипломатів кажучи, що, мовляв, не було підстав вдаватися аж до таких драстичних потягнень.

С. Богач став обласним репрезентантом УНС

Чикаго. — З днем 1-го лютого 1987 року Стефан Я. Богач перебрав обов'язки обласного репрезентанта Українського Народного Союзу на Чикаґо і околицю.

С.Я. Богач

С.Я. Богач народжений у 1949 році, закінчив Лойола університет в 1970 році і після декількох років на пості учителя публічних шкіл в Чикаґо перейшов на працю аґента життьового забезпечення, на якій відразу здобув успіхи. Рівночасно із цією працею він розпочав студії права, які закінчив докторатом у 1983 році, одержавши рік пізніше право виконувати професію адвоката.

С. Я. Богач є від довшого часу активний в українській громаді і затруднений як правний дорадник Владики Іннокентія Лотоцького, полагоджуючи також справи забезпечення для Владики та інших священиків Української Католицької Церкви.

Тепер він працює над покращанням обезпеченевих плянів УНС і на новому пості обласного репрезентанта думає влаштувати на працю додаткових обезпеченевих агентів, щоб поставити УНС в стейті Іллиной на відповідно високому рівні.

С. Богач одружений з Оксаною Яримович та є батьком двох доньок: Тані і Арети.

В „Ню Йорк Таймсі" появиться звернення до Шулца у справі українських в'язнів

Ню Йорк. — Пластові курені „Перші стежі" і „Верховинки", які в 1985 році перевели акцію і помістили в дні 10-го листопада в „Ню Йорк Таймсі" односторінкове звернення в обороні українських політичних в'язнів в СССР, в найближчих днях помістять знову звернення в тому найбільшому щоденнику.

Тим разом звернення буде вміщатися лише на чверть сторінці, а кошти його будуть покриті із фондів, що залишилися пластункам із 1985 року. Як відомо, в тому часі українська громада відгукнулася на заклик пластунок допомогти у цьому ділі датками, так, що не лише в цілості заплачено звернення, але ще тепер можна дати друге хоча менше розміром.

Теперішнє звернення, що появиться у недільному виданні „Ню Йорк Таймсу" з датою 12-го квітня, є спрямоване до секретаря департаменту Джорджа Шулца, який саме 13-гоквітня ц.р. виїздить на розмови із Міхаїлом Ґорбачовим, з проханням вставитися і вимагати звільнення тих численних українських політичних в'язнів, що ще сидять у тюрмах і таборах, помимо так широко проголошуваних полегш обставин в СССР. Тому звернення розпочинається питанням „Чи це є ґласность?"

Пластунки просять українських громадян, щоб численно писали в цій справі листи до секретаря департаменту Дж. Шулца, залучуючи звернення, що буде поміщене в „Ню Йорк Таймсі".

ВІДКЛИКАНО СХОДИНИ СЕНЬЙОРІВ

Ню Йорк. — Заповіджені на неділю, 5-го квітня ц.р. сходини Товариства Українсько-Американських Старших Громадян, секції „Самопоміч", не відбудуться з незалежних від управи причин, а радше з причини хвороби двох членів, які займалися підготовою сходин.

У СВІТІ

ВАЛЄНТІН Ґ. КАРИМОВ, речник совєтської місії до Організації Об'єднаних Націй, заявив в Ню Йорку, що Совєтський Союз зменшуватиме штаб співробітників, дипломатів і робітників в місії, аж до числа 170 осіб, згідно з вимогою Адміністрації президента Роналда Реґена. Три совєтські місії нараховують тепер 221 особи.

НАТАН (АНАТОЛІЙ) Щаранський заявив 1-го квітня, що Захід не повинен спішитися з концесіями для Совєтського Союзу без запевнення, що всі жиди, які бажають покинути СССР, отримають візи. Він переконаний, що 400,000 жидів з усіх 1,7 мільйона хочуть виїхати до Ізраїля чи інших країн на Заході. Совєти покищо говорять про 10,000, які нібито скоро покинуть СССР.

СЕНАТОР АЛФОНС Д'Амато, республіканець з Ню Йорку, перестеріг західньонімецький уряд перед звільненням з тюрми ливанського терориста Мохаммеда Гамадеі, видачі якого домагається Уряд ЗСА за захоплення пасажирського літака і вбивство молодого вояка на летовищі в Бейруті. Він каже, що необережне потягнення Бонну може значно погіршити американсько-німецькі відносини. Звільняти терориста, якому вже доказано вину за сподівання що проіранські мусулмани-шіїти звільнять двох німецьких бизнесменів, є самогубством, на думку сен. А. Д'Амато, бо це створить притекст заохоти для терористів для чергових захоплень і виміни невинних людей за злочинців.

РАЇСА ҐОРБАЧОВА, дружина генерального секретаря ЦК КПСС, стала об'єктом критики москвичів, які мали нагоду оглядати підпільно виготовлений фільм з перебування Ґорбачових в Лондоні, де Раїса закупила більшу кількість дорогого модерного одягу, біжутерії й інших речей. На одній фотознімці видно, як дружина совєтського лідера підписує карту американської кредитової компанії „Амерікен експрес", якою вона правдоподібно користується кожного разу коли перебуває за кордонами СССР.

ГОЛОВНЕ КОМАНДУВАННЯ антикомуністичних повстанців в Афганістані заявляє, що більші військові частини совєтської і афганської армій маршують в сторону афгансько-пакістанського кордону, де розташована одна з найбільших партизанських воєнних баз муджагедінів. Командир повстанців ген. майор Рагім Вардак, який очолює також організацію під назвою Крайовий мусулманський фронт в Афганістані, підтвердив ці інформації. Дипломати в Пакістані й Індії здогадуються, що совєтське окупаційне командування буде намагатися вживати нову стратегію в боротьбі з антикомуністами. Існують усі познаки, що комуністи розбиватимуть партизан на менші групи, які потім легше буде знищувати і сила яких у боротьбі дуже зменшиться. Західні дипломати в Індії переконані, що повстанці отримали нову модерну зброю від Пакістану і Ірану та, що висліди боротьби покажуть чи Москві вдасться розпорошити повстанський рух.

ПРЕЗИДЕНТ ІТАЛІЇ Франческо Коссіґа запропонував дотеперішньому прем'єр-міністрові Беттіно Краксі поставити справу вислову довір'я до уряду на голосування в парляменті. Як відомо, Б. Краксі, соціяліст, зрезигнував з посту прем'єра 3-го березня ц.р., а тепер тільки виконує владу голови уряду на прохання президента. Спочатку Коссіґа надіявся, що передача уряду в руки партії християнських демократів відбудеться без великих перешкд, але п'ять коаліційних партій спротивилися такому плянові. Президент думає, що в теперішньому стані уряд Краксі може отримати в парляменті вотум довір'я і коаліційний уряд буде врятований. Очевидно, він може помилятися, бо найбільша Християнсько-демократична партія може почуватися ображеною і не захоче приступити до коаліції. В кожному разі пропозицію Коссіґи делеґати на з'їзді Соціялістичної партії в Римі прийняли бурхливими оплесками і вигуками: „Коссіґа Коссіґа!"

Сенат відкинув вето Президента

Вашінгтон. — У четвер рано, 2-го квітня, президент Роналд Реґен зустрівся в Капітолії з сенаторами-республіканцями, які напередодні голосували проти його рішення накласти вето на законопроєкт про розвиток доріг і громадського транспорту.

В середу, як відомо, противники законопроєкту зібрали всього 66 голосів, і їм забракло одного голосу, щоб відкинути вето. Однак парляментарний маневр лідера демократів Роберта Бирда привів до того, що демократи добилися права на ще одне голосування. Р. Бирд перейшов на сторону прихильників Президента і, таким чином, офіційний підсумок голосування став 65:35.

Одне із процедурних правил каже, що якщо на сторону тих, які програли, переходить сенатор зі сторони, яка перемогла, то переможці можуть вимагати повторного голосування. Після того, як Бирд зробив, таким чином, повторне голосування можливим, демократ Террі Сенфорд — єдиний демократ (якщо не рахувати Бирда), який підтримав рішення Президента, — оголосив, що при повторному голосуванні буде зі своїми однопартійцями.

Реґенові, як показало голосування, що відбулося в четвер в половині дня, не вдалося прихилити на свою сторону більше ні одного республіканця. Як і напередодні, в підтримку вето проголосували 33 республіканці. Але в четвер проти вето голосували всі 54 демократи і 13 республіканців. Противники президента набрали 67 голосів — рівно стільки, скільки їм було потрібно, — і уневажнили вето. У понеділок, 30-го березня, вето відкинула Палата Репрезентантів.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РЕҐЕН іменував Томаса Ґріскома директором зв'язків, який має за завдання плянувати публічні виступи Президента. Як відомо, на цей пост був запропонований і затверджений, після резиґнації Патріка Бюкенена, Джан Келєр, але він добровільно зрікся, коли публічно почали дискутувати його участь, як молодого хлопця, в гітлерівській молодечій організації „Гітлерюґенд". Т. Ґріском, 37-літній журналіст із Теннесі, був вже довший час близьким співробітником Говарда Бейкера, що тепер є шефом персоналу Білого Дому.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ВІДДІЛ ПЕН-клюбу, організації письменників, проголосив прізвища двоє письменників, яких клюб нагородив нагородою Свободи. Це є поет із башкірської республіки СССР Низамедін Ахметов, який половину свого життя провів в тюрмах і концентраційних таборах, а тепер перебуває у „психушці", і Матсемеля Манака, драматург з Південної Африки. Обидва нагороджені дістануть по 3,000 дол. У випадку Ахметова, гроші затримають в ЗСА аж до його звільнення.

ПРОБЛЕМА АІДС може стати одною із головних тем передвиборчої кампанії у виборах на президента ЗСА в 1988 році. На це вказує виразно останній публічний виступ Роналда Реґена у Філядельфії. Він промовляючи у середу, 1-го квітня ц.р., перед лікарями у Філядельфії підкреслив небезпеку АІДС для цілого населення і закликав шкільну молодь до моральної чистоти, як єдиної повної охорони перед цією страшною недугою.

АМЕРИКАНСЬКІ ПРОГРАМИ забезпечення у випадку недуги, „Блю кросс" і „Блю шілд", разом із Американським коледжом лікарів випустили нові тарифи на ряд медичних прослідживань, що їх доручається загально пацієнтам. В цьому пляні обмежується заплати за деякі обслідування на те, щоб лікарі були більше уважні при приписуванні прослідживань і не доручали робити їх там, де це не є справді конечне.

Церква в Польщі також протестує проти підвишки цін

Варшава, Польща. — Римо-Католицька Церква в Польщі долучилася до критики „Солідарности", забороненої робітничої профспілки, речники якої недавно виступили з гострою критикою економічної політики уряду, який, правдоподібно, навіть без окремої постанови парляменту, підвищив ціни на товари першої потреби, зокрема на харчові продукти, бензину, тютюн, алкогольні напитки, а в меншій мірі на одяг, взуття зокрема, сільсько-господарські знаряддя тощо.

Лєх Валенса, колишній голова крайового комітету вільної робітничої профспілки „Солідарність", яка тепер діє, дещо у меншому засягу, у підпіллі, вже виступав з гострою критикою компартії і уряду, які не зуміли розв'язати економічних проблем і довели країну на край пропасти.

Тепер Архиєпископ Броніслав Домбровскі, секретар єпископської конференції Римо-Католицької Церкви, заявив, що постанова уряду про підвишку цін на 10, 20 і 30 відсотків, загрожує екзистенції бідного прошарку населення. Крім того, як показує практика, уряд не маючи змоги в інший спосіб розв'язати економічної кризи, зробив це коштом населення. Чи дійсно це був єдиний шлях поправити економіку у Польщі? — запитують представники Церкви і кажуть, що раніші спроби йти подібним шляхом не були успішними. На думку Архиєпископа Домбровського, обов'язком Церкви є завжди підтримувати опінію народу і обороняти його перед експлуатацією з боку урядових установ. Матеріяльний стан нації, на думку згаданого церковного достойника, у якійсь мірі тісно пов'язаний із здоровою мораллю народу.

У Варшаві представник „Солідарности" Януш Онишкевіч заявив, що драстична підвишка цін не має нічого спільного з економічними реформами чи польською „ґласностю", як це намагаються пояснити представники уряду і компартії. На його думку у всьому винна система, яка не здібна розв'язати навіть звичайних проблем.

У Вроцлаві, робітники фабрик і підприємств вислали гострого листа до місцевої влади протестуючи проти підвишки цін. Слушні вимоги робітників підтримав також Єжи Убєло заступник голови офіційної урядової профспілки, яка замінила „Солідарність".

Він заявив, що його бюро отримало листи і телеграми з цілої країни з протестами і вимогами привернути давні ціни на товари, а розв'язки шукати іншими способами і методами. Убєло підкреслив, що його профспілка постаралася про зниження підвишки цін, які були значно вищі в оригінальній формі.

Політичні спостерігачі і кореспонденти інформують з Варшави, що Польща, правдоподібно, стоїть перед новою політичною і економічною кризою.

ВИДАННЯ К. ЛІННАСА ДО СССР ВІДКЛАДЕНО

Ню Йорк. — У четвер, 2-го квітня ц.р., федеральний суд в останній хвилині затримав видалення Карла Ліннаса, 67-літнього естонця, що посуджений за вимордування жидів у концентраційному таборі в Естонії під час Другої світової війни до СССР, де його в неприсутності засудили на смерть.

Видалення Ліннаса відкладено до понеділка 6-го ц.м. год. 5-ої по полудні, щоб дозволити його адвокатам зробити ще один відклик до Верховного Суду.

Ліннас був же у спеціяльній келії на летовищі ім. Кеннеді і літак, що мав його везти до СССР, стояв готовий до відлету.

Рішення про відкладення від'їзду Ліннаса зробили ці самі три судді федерального суду, які відкинули в середу, 1-го квітня, відклик адвокатів, яким вони просили не видавати Ліннаса до СССР.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.
Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Продана дитина

У середніх віках у мусулманських країнах були окремі торговиці, на яких продавали схоплених під час завойовницьких походів в ясир здебільшого молодих хлопців і дівчат. Це були невільники і тому порівнювання подій із середньовічного варварства з сучасними подіями мусить шкутильгати. Проте невідомо, що гірше: чи продаж в середньовіччі невільників на базарі, чи продаж під кінець XX сторіччя у вільній країні вільною матір'ю власної дитини за гроші?!

Дня 6-го лютого 1985 року Вілліям Штерн підписав умову, договір, з Мері Бет Вайтгед, за якою та остання погодилася за ціну 10,000 дол. піддатися штучному заплідненню і породити дитину, яка стане власністю Штерна і його бездітної дружини. Так і сталося, Мері Бет породила здорову дівчинку, а 25-го вересня 1986 року аналіза крови виявила 99.96 відсотків певности, що біологічним батькім цієї дитини є Вілліям Штерн. Але біологічній матері стало жаль передати її Штернам, які ту дитину в неї купили були, і вона втекла з немовлям на Фльориду. Поліція визнала, що це було незаконне схоплення дитини і її відібрала та передала під тимчасову опіку третій стороні. Справа опинилася в суді — судова розправа велася в малому містечку стейту Ню Джерзі, Гакенсаку, від 5-го січня 1987 року до 31-го березня 1987 року. За тих поверх два місяці справа набрала розголосу не тільки на терені Америки, але й у всьому світі. Бо це був перший в історії світу випадок, що мама продала свою дитину, ще перед її народженням та ще й погодилася на штучне запліднення.

До речі: Мері Бет Вайтгед вже мала (і має) двоє дітей із власного подружжя, її чоловік Ричард був при народинах проданої дитини і на метриці народженої дівчинки подано його ім'я-прізвище, Ричарда Вайтгеда, як батька. Мері Бет поспішилася теж з охрищенням дитини в католицькому обряді, дармащо Штерни, які дитину купили, жидівського походження. В останньому дні судової розправи суддя Гарвей Сорков проголосив присуд, за яким визнав, що договір між Штернами і Мері Бет Вайтгед був важливий і що дитина, яка 27-го березня цього року мала один рік та яка стала відомою у всіх засобах масової інформації як „Бейбі М", належить Штернам. Суддя позбавив Мері Бет всяких прав до тієї дитини і на тій основі Штерни могли тут же, у суді в Гакенсаку, перевести законну адоптацію однорічної дівчинки, яка тепер називається Мелісса Штерн. Суддя подав арґументацію свого рішення в документі на 121 машинописних сторінках, які читав три години. Мері Бет на той останній день розправи не появилася, зате Штерни були надзвичайно щасливі. Однак справа далеко не закінчилася, бо адвокат Мері Бет Вайтгед зголосив відклик до вищої інстанції і справу вирішить напевно аж Верховний Суд.

Насправді це не є одна „судова справа", а поважна суспільна й етична проблема. Не вважаючи на рішення судді, погляди широких кіл суспільства в Америці і всьому світі на цю проблему поділені. Церква зайняла рішуче становище, тавруючи застосування штучного запліднення жінок, як також найгостріше тавруючи торг дитиною — живою чи ще ненародженою. Є одиниці, які твердять, що суддя у даному випадку був сторонничий, бо він, як і Штерни, є жидівського походження. Такий погляд спрощує проблему однаково з правного боку (підписання договору), як етичного — такий чи інший присуд не зміняє суті проблеми, якою є торг рідною дитиною, згода жінки стати матір'ю „в заступництві" другої жінки, яка не може мати власної дитини, стосування нової медичної техніки із штучним заплідненням та, що найважливіше, торг людиною, якою є немовля. Але Церква і всі традиціоналісти уважають, що навіть ще ненароджена дитина, але у процесі дозрівання плоду, є вже живим створінням і тому Церква є проти абортів, які в теперішньому часі стали сумним масовим явищем, тим прикрішим, що воно стосується малолітніх дівчат у шкільному віці.

Історія „Бейбі М" — це насправді подія, яка і філософам не снилася. Це подія без преценденсу і вона напевно стане предметом авторів книжок, наукових міркувань та сенсаційних фільмів. Але це водночас людське життя, людські переживання і людська трагедія.

М. Мельник

УКРАЇНСЬКА МОВА „В СІМ'Ї ВОЛЬНІЙ НОВІЙ"

II.

На жаль, органи народної освіти не виявили в цьому питанні достатньої принциповості. В свідомості українського народу українська й російська мови — це рідні і рівноправні сестри. Вони розвиваються в органічній взаємодії, і будь-яке ущемлення кожної з них у нашому суспільстві неприпустиме".

О. Гончар: „І як дбає наша школа про виховання любові й шани дітей до рідної мови, а це ж є органічною частиною патріотичного і інтернаціонального виховання. Про деякі інструкції Міністерства освіти республіки ніяк не скажеш, що вони продиктовані вболіванням про долю рідного слова, про те, щоб це слово не занедбувалось, не зводилось — на догоду бездуховному міщанинові й чиновникові — до рівня нижчого сорту. Вивчите ви не вивчите на уроці рідну мову — таке питання в жодній цивілізованій країні не може постати. І не запитує ж відомча інструкція школяра, бажає чи не бажає він вивчити, скажімо, математику або передбачену програмою мову іноземну? То чому ж ставиться під сумнів потреба вивчати мову свою материнську, від колиски рідну, чому незрілому школяреві, злезорієнтованому яким-небудь легковажним дорадником, циркулярно дозволяється нехтувати мовою Шевченка, прекрасною мовою свого народу? Добровільний вибір? Але фальш, лицемірність такого підходу — очевидні. Не кажемо вже про те, що ця дивна й принизлива для мови народу практика 'хочу — не хочу' ніяк не сприяє згуртованості шкільного колективу, сіє неприязнь і чвари серед учителів. То хіба з цим можна миритись? У рік 70-річчя Жовтня, думаючи про епохальні здобутки соціялістичної культури, завжди пам'ятаємо також і про те, що саме революція дала народам національні школи, яких вони не мали (яке щастя, що революція не дала таких чудових привілеїв Фінляндії, Польщі і Румунії-ММ), дала право і змогу людям всіх національностей творчо розвиватись, навчати своїх дітей у школах рідною мовою..."

Л. Новиченко: „Маю, зокрема, на увазі поширений нині „звичай" звільняти досить значну кількість дітей від вивчення української мови, яка повинна вивчатися у всіх школах республіки. З ласки деяких органів наросвіти виходить, що можна 'звільнити' дітей саме від... рідної мови (бож „звільнять" від вивчення української мови й багатьох українців) — який же сумний і потворний по суті парадокс! Нещодавно, під час зустрічі з київськими педагогами — викладачами української мови і літератури — довелося чути й гіркі розповіді про те, як на їхніх уроках у деяких школах частина учнів працює з учителем, а інша частина — йдеться про 'звільнених' — шумно грає в 'морський бій'. Хто може назвати природним і нормальним таке становище?"

І врешті постанова Президії: „Президія схвалила висловлені під час обговорення пропозиції про створення постійної комісії Спілки по зв'язках зі школою. Питання про стан української літературної мови буде обговорено на черговому пленумі правління Спілки письменників 'українська, радянська література в патріотичному та інтернаціональному вихованні трудящих' ".

Які будуть практичні наслідки того роду виступів? Коли говорити про конкретні заходи, тоді, звичайно, повстає питання чи росіяни доручать адміністрації України впровадити обов'язкове навчання української мови по всіх школах і виклади українською мовою по всіх університетах? Це є цілком неправдоподібне. Та все таки — як бачимо — активний опір українських в'язнів кацетів у Мордовії та інших проти окупанта не залишився без наслідків. І тому не виключене, що в поодиноких школах українські управителі зможуть більше зробити для поширення української мови, чим вони могли робити до тепер. Дуже можливо, що КҐБ перестане їх тепер за те переслідувати.

Яка будучність того національного зрушення серед офіційних літераторів? Хто знає? Може навіть ті люди наберуть це більше відваги і принаймні перестануть фальшувати історію своєї вітчизни та ідеї наших визнаних предків. Може вони теж перестануть говорити про вічну злуку з братами росіянами, закликати українську моломь до вірности імперії, і паплюжити українських самостійників. Алже ж вони цього робити не мусять. Нехай це роблять росіяни. Їх є лосить в Україні. Нехай вони займаються того роду антиукраїнською пропаґандою.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про „пат", „спід", „кок" і „буз"

Поглянувши на ці дивовижні неукраїнські слова, напевно скажуть шановні читачі, що О—КА вже зовсім замериканізувалася.

На жаль, усі ці скорочені назви наркотиків це дуже популярні вислови, які прийнялися не лише в ЗСА, але також в інших країнах, поруч із „гатдоґами" чи „драґсторами", за виїмком здається тільки останнього окреслення „буз", яке широковідоме лише в американській розговірній мові для окреслення алькоголю.

А ми, українці, обзнайомлювались із усіми тими назвами так поступово, як вони приходили в американську спільноту, а з тим і ставали небезпекою для нашої молоді. Спершу ми познайомилися із маріхуаною — „патом" і в тих початкових роках епідемії наркотиків здавалося нам, що це найбільше лихо, яке може зустріти молодих людей. Але після куріння „пату", прийшли різні хемічні мішанки, які давали молодим почуття евфорії і ще більше відривали їх від звичайного життя, а відтак як дальший ступінь в уживанні наркотиків, ми усі дізналися, яке спустошення у житті наркоманів приносить злощасна кокаїна, яка заливає тепер північноамериканський континент.

Ось так, у найбільше прикрий спосіб, наш словник „збагатився" на цих кілька висловів, які разом принесли чи не найстрашніше лихо останніх десятків років, яке поширилося на цілий світ та зуміло навіть перехитрити совєтську систему.

Але не лише мова поширилася тими кількома дивними словами — нам їх цілий час пригадують події, що про них чуємо, читаємо, а в деяких випадках це вже і події, які заторкають наших знайомих, близьких чи і рідних. Хоча в нашій спільноті дуже сильно ховається „під сукно" ще не численні випадки наркоманії, алькоголізму, а з цим дальших їхніх наслідків, то вони існують і з кожним роком їхня кількість більшає, як більшає вплив оточення на роджених уже тут наших дітей і нашу молодь.

Коли, отже, в останніх днях вийшло наяв, що у збірному самогубстві молодих людей в стейті Ню Джерзі знайдено під час секції сліди наркотиків і алькоголю, треба нам таки більше стежити за настроями і почуваннями, а передусім за товариством наших молодих людей, щоб не прийшло і в нашій вузькій громаді до подібних випадків.

Недавно я мала рідкісну нагоду провести щирі розмови з молодою українською людиною, що перейшовши протягом кількох років усі ступені наркоманії та алькоголю вкінці після довгих фізичних страждань, їх залишила. Важко описати розповідь цієї молодої людини, — така потрясаюча вона була, зокрема коли торкалася важких місяців повороту до нормального життя. Для мене однак, важливе було почути правду „чому" до того дійшло і „які" відчування людини під впливом наркотиків.

Це „чому" було таке просте, як у тисячів інших молодих людей. Причиною цього є надто вимагаючі батьки, гострі домашні приписи, брак сердечного і щирого контакту з батьками а до того ще „українська підлива" — вимоги батьків щодо української школи, організації для молоді, української церкви.

„Як", однак, ділають всі ці штучні і шкідливі засоби утечі від звичайного життя цікаве для нас усіх. У випадку цієї молодої української людини наркотики викликували після перших хвилин піднесення — цілковиту байдужність до всього, до життя, до оточення, до родини. „Ми сиділи разом з товаришами, але кожне для себе, ніяких почувань, ніяких зворушень — тільки пустка" — розказувала мені ця молода людина свої переживання. — „Нічого не мало тоді значення, навіть життя"...

Чи можна отже дивуватися, після такої розповіді, коли читаємо, що молоді самовбивники були під впливом наркотиків?

Не ховаймо, отже, „під сукно" щораз сильнішого впливу довкілля на нашу спільноту. Не будьте також, дорогі читачі, вражені тими чужими і „поганими" висловами, що я їх ужила, бо вони для нашого молодого покоління куди більше знайомі, як „стріха", „колодязь", чи „буран"...

О—КА

Степан Женецький

НАЙСИЛЬНІШІ ЗАБОРОЛА ПРОТИ РУСИФІКАЦІЇ

Політичні знавці на Заході щораз більше приходять до висновку, що Совєтський Союз — це продовження московської царської імперії, хоча теперішні її правителі, московсько-комуністичні ватажки в Кремлі з усіх сил це заперечують. Бо хоч ментальність комунізму в основному є лівого напрямку — що означає, між іншим, її ворожість до різнородностей і зрізничковання-плюралізму, то насправді московський комунізм змагає до „зравніловки", до створення з багатьох народів, що заселяють СССР, одного, „радянського", а насправді, російського народу, з однією, російською, мовою і культурою, від Балтицького моря до Тихого океану.

Так, — це правда, — твердять західні спостерігачі, що московський царський режим змагав до обросійщення цілої московської імперії. Тому московські большевики, захопивши московську царську імперію під своє владування, щоб відріжнити себе від царського режиму, поділили цю імперію на „федеративні республіки", за національностевими лініями. Одначе, вже від самого початку, кремлівські володарі стали послаблювати національностевий склад тих республік, насилаючи до них масу росіян, розріджуючи тим місцеве населення.

Першою жертвою цієї імперіялістично-колонізаторської політики комуністичної Москви була Карельська республіка, заселена в основному східними карельцями, які є фінської національности. Розуміється, Філяндія увесь час домагалася (й домагається) приєднання Східньої Карелії до складу своєї держави. А щоб такі справедливі домагання Фінляндії припинити раз на все, московські комуністичні імперіялісти-колонізатори наслали до Східньої Карелії масу москвинів і зреґралували її зі статусу федеративної республіки (що її мають Україна і Білорусь) до автономної республіки у складі Російської Совєтської Федеративної Соціялістичної Республіки.

Подібна доля, здається, чекає в найближчому часі, Естонію і Латвію, столиці яких, Реваль (Таллін) і Ригу, Кремль масово заселяє росіянами, щоб затерти їх первісний етнічний характер. Ці дві балтицькі республіки, в цілості приналежні духово й цивілізаційно до Західньої Европи, розпачливо намагаються затримати свої національностеві окремішності. Велика більшість естонців і три четвертини латвійців, є визнавцями лютеранського віровизнання, а тільки Латгалія, східня частина Латвії, є католицька.

Цілком інакше представляється ця справа в Литві. Завзяті литовці довгі віки не хотіли прийняти християнства і охристилися аж у XIV столітті, коли в цілій Европі вже були побудовані катедри, церкви і манастирі. Але прийнявши християнську віру, вони кріпко тримаються її, як рівнож своєї національности, і ніяк не піддаються русифікації.

Національність і віра, — пише німецький журналіст Ерік фон Кунелт-Леддін, — також близько пов'язані в Західній Україні. Ця частина України, яка довгі століття була під володінням Польщі і Австро-Угорщини, увійшла в юнію з Католицькою Церквою перед 400 роками, і визнала Папу головою своєї Церкви, рівночасно затримавши східній візантійський обряд, включно із слов'янською Літурґією і жонатим священством, Причастям в обох видах (хліб і вино) та почитанням ікон, замість фіґурок. До візантійського обряду належить кілька мільйонів українців. В цій частині країни, бути „юніятом", означає те саме, що бути українцем. Приєднані насилу російськими комуністами-безбожниками до Російської (Русской) Православної Церкви, західні українці, візантійського обряду не прийняли її, а створили дуже сильну і дійову підпільну „Церкву в катакомбах".

Крім того сильного національного і релігійного спротиву, що його виявляють европейські народи, які знаходяться у складі Совєтського Союзу, наростає новий сильний спротив у червоній імперії проти комунізації і русифікації в новому місці: це махоммеданські народи по обох сторонах Уралу. Вони також мають свої федеративні республіки і відрізняються від росіян не лише релігійно, але також національностево і расово.

Майже всі народи, крім таджиків, є турко-татарського походження. І хоч вони визнають мусулманську віру, обряду сунні, а не як іранці-перси, що приналежні до обряду шіїтів, проте все одно вони творять велику небезпеку для Москви. Мусулманська заздрість починає розгорятися також між визнавцями сунні. Кремль намагався зрусифікувати ті мусулманські республіки, поборюючи релігію і поширюючи безбожництво, а головним чином масово насилаючи до них московських зайдів. І це мало деякий успіх раніше, число росіян там збільшувалося, але в останніх роках це явище припинилося, бо серед росіян є малий приріст населення, а в мусулман, натомість, приріст населення — дуже високий.

Як відомо, нещодавно відбувалися великі заворушення у Казахстані, найбільше штучно, тобто насильно, зрусифікованій республіці. Там у столиці Алма-Ата, прийшло до сутичок між казахами і росіянами, в яких загинуло багато людей по обох сторонах. А

(Закінчення на стор. 4)

ІЗРАЇЛЬСЬКІ УРЯДОВІ речники заявили, що Совєтський Союз погоджується на започаткування дипломатичних переговорів, які в результаті можуть довести до нав'язання дипломатичних зв'язків між Єрусалимом і Москвою і встановлення амбасади в обидвох країнах. Москва покищо офіційно не повідомила про справу переговорів, але також не заперечила ізраїльської заяви. Згідно з поясненнями речника уряду прем'єр-міністра Їцака Шаміра, СССР вишле представника консуляту до Єрусалиму у другій половині квітня і він вестиме дальші розмови про встановлення дипломатичних зв'язків. Покищо не відомо чи Москва погодиться відкрити свою амбасаду в Єрусалимі, чи настоюватиме на Тель Авіві, з огляду на опінію арабів.

Любов Дражевська

„ВІД ПРАГИ ДО МОСКВИ" — СПОГАДИ І. ДЕСЯКА

(З українських передач „Радіо Свобода")

У Ню Йорку щойно вийшла друком книжка Ісаака Десяка „Від Праги до Москви" — спогади. Автор книжки — інженер-електрик, який працював за фахом у Чехо-Словаччині, Совєтському Союзі й Америці. 1985 року Десяк помер у Ню Йорку. Нині, коли Ґорбачов оголосив політику „ґласности", зокрема у висвітленні сталінського періоду, ці спогади мають особливий інтерес, і, звичайно, вони лишаться джерельним матеріялом для історії. У книжці є багато фактів з досвіду праці автора на совєтських шахтах на початку індустріялізації і досвіду його перебування у совєтських таборах примусової праці.

Ісаак Десяк пише, що він народився 1897 року в селянській родині в селі Тарасівка на Поділлі. В роки незалежности України був в Армії Української Народної Республіки. Після перемоги большевиків перейшов з Українською Армією річку Збруч. Спершу був у Польщі, потім у Чехо-Словаччині. 1928 року закінчив у Празі Технологічний Інститут, здобувши фах інженера-електротехніка.

На прикінці двадцятих років совєтський уряд купував за кордоном багато машин. На прохання совєтського торговельного представництва, Десяк допомагав складати специфікацію на закуплені машини. Невдовзі представники совєтського уряду в Празі запросили Десяка виїхати до Совєтського Союзу і керувати монтажем на шахтах закупленого за кордоном електро-механічного устаткування. Його запевнили, що колишні військові, які були в Українській Армії, дістали амнестію і її не будуть переслідувати.

Від осени 1929 року Десяк працював у місті Новошахтинську: керував монтажем двох підіймальних машин на найбільшій у СССР шахті. Робота була напружена, але проведена вдало.

Восени 1931 року Десяка заарештували і перевезли до міста Сталіно (тепер Донецьк). Його звинувачували у приналежності до Спілки Визволення України. Слідство тривало близько року. Хоч Десяк усі звинувачення відкидав, „Особое довещание" заочно засудило його на п'ять років ув'язнення в таборах примусової праці.

Восени 1932 року Десяка етапом повезли у Сибір. В'язнів висадили на залізничній станції, що стояла серед засніженого поля. Звідти в'язні йшли пішки глибоким снігом, кілометрів десять. Зупинилися біля будівлі без вікон. Це була „інструменталка", яка належала до недалекого радгоспу. Навколо не було жодних будівель. Конвоїри дістали в радгоспі лопати, кайла, сокири, пилки і наказали в'язням негайно розчищувати сніг та будувати землянки, кожну на сорок осіб.

„Ми були такі виснажені, що тяжко було рухатися, але вибору не було", — пише Десяк. Розчищали сніг, збирали гіляки, різали деревця на будівництво жител. На кожну землянку дали одну залізну бочку, в якій розпалювали з гілля вогонь.

Наступного дня почалася робота: видовбували в замерзлій землі ями для телефонних стовбів, на березі річки роздовбували замерзлий пісок. Коли прийшла весна, в'язні працювали в радгоспі: будували свинюшники, корівники, курники; ходили до лісу на заготівлю дерева і на своїх плечах носили його до радгоспу.

У травні 1933 року коло ста в'язнів, серед яких був Десняк, конвоїри повели на залізничну станцію і посадили у вагони. Куди везуть не сказали. В'язні, орієнтуючися за сонцем, зрозуміли, що ідуть на захід. Переїхали Урал, поїзд круто повернув на північ і через три дні зупинився серед густого лісу. Це був кінець залізниці. Біля колії стояла будка з написом „Сухобезводная". Новоприбулим судилося стати першими в'язнями у новому Сухобезводневському таборі, який створено, щоб забезпечувати Москву дровами.

Першу ніч в'язні спали на траві, потім їм привезли шатра. Наступного дня прибув ешелон з тридцяти вагонів переповнених в'язнями, переважно грузинами й вірменами. Далі день і ніч прибували ешелони з в'язнями, а також вагони із знаряддям до праці.

Одного дня привезли на відкритих плятформах 10 ґусеничних тракторів ЧТЗ. Спершу доручили розвантаження тракторів уркам, які, так само, як і начальство, поняття не мали як це робити. Справа кінчилася білою: трактор перекинувся, з плятформи упав на землю і був пошкоджений; кількох людей було поранено, одного смертельно. Тоді начальник вирішив розшукати відповідних фахівців серед політв'язнів. За розвантаження тракторів добровільно взявся Десяк, бо він мав досвід монтування важких машин на шахтах, він поставив умову, що сам добере помічників і серед політв'язнів вибрав одного професора та п'ятьох інженерів, з ними швидко розвантажив трактори. Начальник був здивований і невдовзі сказав Десякові, що його використовуватимуть нарівні з урками, тобто він матиме право ходити в зоні табору, чого іншим політв'язням не дозволяли. Десяка призначили головним монтером.

Йшло інтенсивне будівництво нового концтабору. Перший „лагпункт" збудували коло станції Сухобезводна. Далі на північ проклалали залізницю і узловж неї щотри кілометри будували табори. Десяк пише про високу смертність в'язнів, особливо кавказців.

У 1936 році Десяк закінчив термін і поїхав до міста Шахти. Його зразу ж викликали до Ростова і запропонували посаду головного інженера в монтажному управлінні Шахтинського вугільного району. Він не хотів брати на себе таку відповідальність і відмовився. Аж тут його викликав начальник Обласного управління НКВД. Десяк думав, що його знову заарештують, але цього не сталося. Начальник порадив Десякові не відмовлятися від запропонованої йому посади. Не було виходу. Десяк погодився.

У своїх спогадах Десяк пише про свою роботу, трудноші, які він мав через брак технічних матеріялів та устаткування. У 1937 році були масові арешти. На думку Десяка, його тому не заарештували, бо він придумав і виконував так зване „швидкісне монтування машин", фактично таку саму „показуху", як „стахановщина" та „ізотовщина".

У роки війни Десяк виїхав на Захід. У 1949 році приїхав до Америки і оселився в Ню Йорку. Скоро підучив англійську мову і до виходу на пенсію працював інженером.

Посткриптум для українців у діяспорі: Книжку видало Науково-дослідне Товариство Української Термінології, 192 ст., ціна 10 дол., пересилка 1.50. Купувати в українських книгарнях або замовляти у Софії Десяк: 281 Wilder Ave, Staten Island, N. Y. 10306.

Виставки КУМФ

Культурні люди завжди цікавилися мистецтвом. У Торонто ось вже понад одинадцять років діє Канадсько-Українська Мистецька Фундація, яка досі влаштувала понад 160 виставок картин, скульптур, естампів, ґобленів. Ці виставки відвідало понад 160,000 осіб Сказане є доказом зацікавлення українців рідною культурою, рідним мистецтвом. Саме тому потрібна широка інформація про пляновані на найближчий рік виставки.

Від 1-го до 30-го березня триває виставка ілюстрацій історичних українських строїв і серії рисунків для дітей роботи Христини Велигорської-Сеньків. Вистав ка викликала зацікавлення у всіх, хто цікавиться побутом українців у стародавніх часах. Свою творчість у цій ділянці Христина Сеньків презентує теж у нещодавно виданій книжці „Історія українських строїв", в якій показано одяг чоловіків і жінок, починаючи від скитів і на XVII столітті кінчаючи.

4-го квітня о год. 7:30 Мирослав Дяковський відкрив виставку творів проф. Івана Топелка з Оттави. Проф. І. Топелко — маляр і скульптор, котрий мистецьку освіту здобув в Альбертському й Онтарійському мистецьких коледжах. В малярстві стосує олійні фарби, акварелі, в скульптурі пластичні маси, різьбить. Малює краєвиди, здебільшого реалістичні. Досі мав три індивідуальні виставки в Оттаві, одну в Торното — в КУМФ, рік тому, брав участь у міжнародній виставці мініятурного мистецтва в Торното. Його твори знаходяться в державних будинках в Оттаві, в Лондоні. Виставка творів проф. І. Топелка варта уваги.

Черговою буде виставка творів Аркадії Оленської-Петришин, яка народилася в Україні, але мистецьку освіту здобула у ЗСА. Вона працює в малярстві і графіці, мала ряд індивідуальних виставок в Ню Йорку, Чикаґо, Торонто, Вінніпеґу, Едмонтоні. Її твори куплені багатьма музеями у цілому світі — в Північній і Південній Америках, в Европі, вони є теж в Українському музеї в Свиднику, Чехо-Словаччина.

Цього року матиме виставку своїх творів визначний торонтонський маляр Андрій Бабич. Деякі його твори любителі образотворчого мистецтва мали змогу оглянути під час грудневої (1986) „Виставки тридцяти". Саме його картина — олія „Дівчина в береті" є на обкладинці виданого нещодавно каталога. Він тоді теж виставив „Автопортрет", „Пейзаж" і „Етюд" — все це олійні картини. Що він покаже на черговій своїй виставці — побачимо. Андрій Бабич народився в Україні, з 1948 року живе в Канаді. Мистецьку освіту здобував в Інсбруці і в Онтарійському коледжі мистецтва. Брав участь у збірних виставках в Австрії, Німеччині, ЗСА, Канаді. Його твори знаходяться у збірках у Парижі, Ню Йорку, Чикаґо, Торонто.

Любителі мистецтва знають дуже „канадського" українського маляра Петра Шостака. Це він є автором ряду прекрасних картин з канадською, здебільша прерійною тематикою. Дивлячись на твори П. Шостака, глядача вражає велика майстерність зображення світло-тіней, повітря на його картинах — це справді повітря — нічне, ранкове, передвечірнє, морозяне тощо. Петро Шостак — уродженець Канади, північносхідньої Альберти. Працює здебільша олійними фарбами.

На особливу увагу заслуговує плянована виставка олійних творів Ярослава Крушельницького, який творив в Европі й там помер 1973 року. Власне цього року КУМФ придбала кільканадцять його творів, які ще не виставлялися на північноамериканському континенті. Автор підписував свої твори „Славко", виставляв їх у Мекленбурзі, Берні, Базелі, Цюріху і в Бельгії. „Славко" — наскрізь український маляр.

Хоч весна року 1988 ще далеко, але вже тепер слід анонсувати велику виставку ікон та церковної поліхромії. Виставка відбудеться в рамках ювілею Тисячоліття Хрищення Руси-України. Мистецтво іконопису й церковної поліхромії дуже розвинулось у післявоєнні роки на північноамериканському континенті, в українській діяспорі багато визначних майстрів цього роду мистецтва, серед них малярі старшої і молодшої генерацій. Любителі церковного образотворчого мистецтва матимуть нагоду спостерігати його розвиток, досягнення майстрів пензля.

Канадсько-Українська Мистецька Фундація заохочує всіх, кому не чужа рідна культура, відвідувати мистецькі виставки.

Віктор Поліщук

Маямі в поклоні Патріярхові

Дня 22-го березня в залі при церкві Успення Пречистої Діви Марії заходом малого гуртка „Українська Молодь Христові" відзначено роковини із дня народження Блаженнішого Патріярха Йосифа.

Після Святої Літургії усі парафіяни та багато гостей з Канади і північних стейтів Америки зійшлись у церковній залі, щоб відзначити пам'ять одного із найбільших працівників і праведників нашої Української Католицької Церкви.

Вже давно усталеним звичаєм громади в Маямі, Флорида, майже всі імпрези відбуваються після останнього Богослуження, а тому, щоб вірні не розходилися, ті організації, які влаштовують імпрези, приготовляють одночасно і смачні обіди.

Проведенням мистецької частини академії зайнявся енергійний молодий студент Андрій Ґолембиш. Відкрив імпрезу парох церкви о. Степан Зарічний. Привітавши присутніх, він в кількох словах пояснив, чому ми повинні щороку згадувати пам'ять нашого Великого Праведника.

Відтак о. Богдан Скаськів після молитви за прославу святими наших великих Митрополита Андрея і Патріярха Йосифа поблагословив їду сьогоднішньої трапези. Слід згадати, що цю молитву уложив сам о. Богдан.

Опісля тріо сестер Максимович — Ганя, Донна і Карен милозвучними голосами відспівали в'язанку українських пісень.

Після обіду з головною промовою виступила Наталя Трач, знана з інших імпрез, в яких вона бере активну участь. Ця молоденька студентка гарною українською мовою начеркнула обсяг невсипущої праці страдника Йосифа у Винограднику нашої рідної Української Церкви. Наталя підкреслила Його подвиги на синодах епископів Католицької Церкви у Римі, створення ним університету, відкуплення церкви і обителі св. Сергія і Вакха та передання в завідування нашим монахам Студитам, збудування величавого храму св. Софії, який удостоївся назви кардинальського, тобто в ній будуть відтепер перебувати українські кардинали. Пригадала Наталя також слова Папи Івана Павла II, що „Патріярх Йосиф трудився за велику і справедливу справу нашої поневоленої Церкви."

Церковний хор під керівництвом проф. Тараса Максимовича відспівав „Іже Херувими" та „Отче наш", які вже довші роки він виконує у церкві.

У наступній точці програми Франко Гурин продеклямував довшу поему „У поклоні Патріярхові", за що одержав заслужені оплески признання.

Студент Іван Дикий англійською мовою познайомив тих, що не розуміли української, в короткий спосіб із важнішими датами життя і його осягами до останньої хвилини.

Маґістер Богдан Сперкач, знаний у цілій Фльориді піяніст, виконав одну із сонат Баха, та пісню про Золоті Ворота, за що одержав рясні оплески. Слідувала ще одна деклямація Франка Гурина „На похоронах Патріярха".

Отець Парох Степан Зарічний у заключному слові подякував всім виконавцям програми, а також, тим, що приготовили і тим, що подавали обід. Подякував о. Богданові Скасківу за поміч протягом декількох місяців у праці парафії. Незабаром він від'їздить, щоб зайнятися паломництвом українців із Америки до Люрду у Франції. Отець парох побажав йому успіхів та попросив скоріше приїздити на зимовий побут у Фльориду, щоб допомогти у праці парафії у зв'язку із відзначенням 1000-ліття Християнства в Україні.

Під час програми Павло Ґалалза, Франко Гурин та А. Горак започаткували збірку на Фонд св. Софії і зібрали понад 300 долярів. Збірку буде продовжено наступної неділі.

Відспіванням молитви „Боже, вислухай благання", закінчено святочну Академію.

А. Горак

Роля Каси „Самопоміч" в житті чикагської громади

Рахункове замкнення в порівняльних цифрах з чотирьох останніх років показує вислід праці нашої Української Федеральної Кооперативної Каси „Самопоміч" на 31-го грудня 1986 року, подане в „Кооперативному Голосі" — органі Каси „Самопоміч".

Яку ж картину дає нам це рахункове замкнення? Чи оцінка чисел і фактів є задовільна? Що ж собою являє Каса „Самопоміч" у житті української спільноти Чикаго? Яку працю виконала вона в цьому діловому 1986 році? Які її реальні досягнення та від чого залежить її дальше майбутнє?

В „Кооперативному Голосі" Каси „Самопоміч" чотири довгі колонки цифр не завжди можуть розповісти читачеві про повну дію установи. Відомо, що кредитова кооперація в Америці побудована на специфічних основах т. зв. спонзорства. Треба мати відповідно зорганізованого спонзора. Від потенціялу такого спонзора залежить сила і ріст кредитової кооперативи.

Яке ж спонзорство має наша Каса „Самопоміч" в Чикаго? Дуже велике. Членами нашого спонзора Товариства „Самопоміч" можуть бути українці і, тому потенційно наша Каса може розраховувати на велике і масове членство. Тепер маємо коло 8,000 членів і понад 80 мільйонів долярів капіталу. Ми є частиною великої української кооперативної родини. В Америці, Канаді і Австралії ми можемо похвалитися понад 1 більйон майна і 120,000 членства. В Америці ми теж належимо до американської кооперації, котра має понад 52 мільйони членів і 153 більйони капіталу.

Щоб правильно оцінити працю керівних органів нашої кооперативної каси треба взяти до уваги основний критерій: давати найкращі послуги і користі своїм членам і такі ж услуги і користі давати нашій церкві, культурі і науці.

А тепер розгляньмо питання, які реальні досягнення, крім поданих цифр у чотирьох колонках „Кооперативного Голосу", наша Каса „Самопоміч" осягнула в останньому діловому році?

В 1986 році Каса дала 1,154 позички на суму 34.5 мільйона дол., на 275 позичок більше, як у 1985 році і більше в сумі 20.5 міл. дол. В тому ж 1986 році 403 українські родини, користаючи з догідного морґеджового кредиту, закупили доми на суму 29,168,482 дол. 31-го грудня 1986 року було 382 студентські позички на суму 2,311,762 дол. Ці позички „безвідсоткові" (в тому випадку держава платить відсотки) і з цього скористали українські студенти високих шкіл.

Крім цього, з життєвого забезпечення вкладів і позичок 31 родина померлих членів одержала 28,389 дол. На це забезпечення треба звернути особливу увагу, бо воно для члена родини безкоштовне, а премії за нього платить Каса „Самопоміч", чого не роблять інші фінансові інститути. Також церкви і організації одержують кредит на догідних умовах.

Відома теж громадянству наша „Самопоміч" і з своєї жертвенности на церковні, культурні, наукові і громадські потреби, сума яких в 1986 році становила 165,000 дол., а за весь час діяльности 1,282,772 дол.

Треба підкреслити найбільше досягнення року — це прибутковість, яка в чистому доході дала суму 1,900,108 дол., збільшуючи наші резерви до 5,292,374 дол. Резервовий фонд у цій сумі — це найбільше реальне досягнення нашої Каси за час її діяльности.

Врешті слід звернути увагу на наші дальші перспективи. Так довго, як житиме й організовано діятиме збірний український елемент в країнах поселення, так довго повинні зберегтися і далі розвиватися три українські диспозиційні центри, а саме: українська церква, українська наука та українська економіка, зокрема українська кооперація.

Яке ж наше майбутнє і які наші пляни? Ми вже у вступі підкреслили, що всю свою діяльність, згідно з законом, наша кооператива базує виключно на українському членстві. Отже, кожний свідомий українець повинен з цього зробити висновок: американський кооперативний закон дає ґарантію і закріплює наше кооперативне майно тільки за українською спільнотою, бо тільки українці можуть бути її членами й користуватися її послугами.

А дальший і кінцевий висновок з цього — це потреба приєднування якнайбільше українців в ряди членства нашої кредитової кооперативи, щоб вона була сильним і надійним інструментом нашої господарсько-економічної служби нашій громаді. Довести цю істину до свідомости нашої спільноти — це основне і вирішальне завдання керівних органів у 1987 році нашої Української Кооперативної Каси „Самопоміч".

Омелян Плешкевич

Веселий вечір Округи СУА в Ню Йорку

Окружна управа СУА в Ню Йорку разом з її 14-ма відділами розгортає на протязі року багатогранну діяльність, в яку включає і „Веселий вечір" — розвагову імпрезу. Вона корисна тим, що дає змогу членкам різних відділів запізнатися і в товариській, відпружній атмосфері провести кілька годин.

Цьогорічний „Веселий вечір" відбувся у неділю, 22-го лютого. В домівці СУА зібралося багато членок всіх відділів нашої Округи. Леся Гой, голова Округи привітала колишніх голів Окружної управи: Оксану Шурову, почесну членку Округи, Лідію Магун і Надію Савчук, голів відділів та гостей. Ведення програми передала культосвітній референтці Округи Христині Навроцькій, яка ствердила, що такого роду імпрез здалося б більше, бо „сміх — то здоров'я", а всі ми його собі бажаємо. Першою точкою була гумореска Гриця Мотики „Про себе", яку відчитала Рома Шуган — голова 104-го Відділу. Опісля членка 35-го Відділу із Озон Парку, Анна Байлак відчитала оповідання проф. Володимира Барагури „Навернений безвірник", членка 119-го Відділу з Йонкерсу і культосвітня реф. Округи Люба Сохан відспівала три пісні „Вже осінь", „Летять ніби чайки" і „Кохання наче ґрипа" при акомпаньяменті д-ра Олега Сохана. Л. Сохан перенесла нас своїми настроєвими піснями до „Веселого Львова", де такого роду пісня були атракцією часу, а декому нагадали давні молодечі роки, за що присутні нагородили солістку рясними оплесками. Голова 1-го Відділу Лідія Магун відчитала гумореску „Машина на сварку" Е. Козака, а голова 103-го Відділу з Гемстед, Н.Й., Зеня Зарицька — спомин власного пера „Як то було вдома". Відтак Л. Сохан відтворила у формі діялогу „Інтерв'ю з бізнесменом" Василя Софронова. Ще була цікава точка, особливо для жінок. Х. Навроць ка відчитала дефініцію „Що це є мужчина". Членка 1-го Відділу Ірина Біскуп під власний акомпаньямент акордеона відспівала кілька народних пісень, а відтак під гру акордеона і фортепіяна співали всі присутні.

Відчитані гуморески були вміло підібрані та нагороджені оплесками, вони до щирого сміху розвеселили публіку. Відчувався приємний, веселий настрій, доповнений вином, смачною перекускою, солодким і кавою, яку приготовили господарчі реф. Окружної управи Стефанія Савчук, Лідія Закревська, їм помагали імпрезова реф. Округи Параскевія Сусь і членки 1-го Відділу Дуня Кріль, Оля Кузьмин, Наталія Валько, Дарія Мудра. На кінець Леся Гой, голова Округи, подякувала виконавцям програми та всім присутнім за численну участьві висловила надію, що всі зустрінемося на другий рік і знову весело та приємно забавимося.

Лідія Магун

XII семінар хорових дириґентів в Едмонтоні

XII семінар хорових дириґентів, організований Українським Музичним Товариством Альберти, відбудеться цього року від 8-го до 23-го серпня в приміщенні Інституту св. Івана, при 11024-82 авеню. Щорічні семінари, які проводить Українське Музичне Товариство Альберти, увійшли у сталий плян праці товариства, до успіху якого багато причинилися фінансова допомога уряду Альберти, Фундації ім. Т. Шевченка та Товариства взаємної помочі св. Івана.

Кожного року на семінар з'їжджаються близько 25 учасників з різних міст Канади, Америки, а також з Австралії та Арґентини. До успіху цих семінарів спричинилася дуже добра організація та підготова програми навчання, за яку відповідає маестро Володимир Колесник. Він намагається вкласти в рамки часу двох тижнів максимально годин праці, щоб тим дати нагоду учасникам семінару якнайбільше скористати з лекційних зайнять та практичної дириґентської праці з хором. Кожного року учасники семінару вивчають приблизно 12 нових хорових творів і цим збагачують репертуар своїх хорів. Цього року просимо учасників привезти зі собою церковні твори зі свого репертуару, щоб можна було над ними попрацювати. Учасники семінару мають нагоду працювати практично з семінарним хором, який є доповнений хористами — членами різних едмонтонських хорів, які кожного дня приходять на співанки, жертвують своїм часом і тим у великій мірі допомагають успішному проведенню семінарів. Цьогорічна програма навчання обіймає такі теми: дириґування (техніка дириґування, специфіка дириґентського жесту, дириґування як процес керування колективним виконанням); семінарний хор (розспівування хору, розучування хорових творів, робота над звукоутворенням, вокальних навичок, ансамблем, інтонацією в хорі); процес голосоутворення та принципи роботи голосового апарату (анатомія і фізіологія голосового апарату, техніка голосоутворення, вплив вокальної техніки на якість звуку, тембр, силу звуку та інтонацію); керування церковним хором (Літургія К. Стеценка — художні якості твору, традиція виконання, драматургія твору, стилістичні особливості, особливості фразування, ритміки, загальної хорової звучності); українські духовно-традиційні обряди (коляди — історично-етнографічний розгляд, клясифікація, музична стилістика, репертуар та виконавські особливості колядок); хорознавство (хор, хорові партії, хоровий ансамбль, стрій, нюанси); українська хорова музика (циклічні форми в українській хоровій музиці — концерти, кантати, ораторії, духовна та обрядова музика); аналіз хорових партитур; сольфеджіо та теорія музики; українські композитори хорової музики.

До помочі маестрові В. Колесникові цього року інструкторами будуть: Зенон Лаврішин (Торонто), Марія Дитиняк (Едмонтон), Ірина Шмігельська (Едмонтон), Єлисавета Андерсон (Едмонтон). Піяністками будуть: Надія Савин (Чикаго), Орися Олійник (Едмонтон).

Про інформації відносно цьогорічного семінару просимо зголошуватися на таку адресу: Ukrainian Choral Conductors Seminar 11728-97 Street Edmonton, Alberta Canada, T5G 2Y1. tel.: (4030 474-9774, (403) 487-8274.

Марія Дитиняк

Вісті з 12-го Відділу УЗХ в Чикаґо

День 15-го лютого ц. р. був особливим в історії нашого Відділу, бо в ньому збіглися дві важні події.

Першою з них участь нашого членства у Панахиді за розстріляних у Києві в 1942 році наших національних героїв. Разом з представниками ОДВУ ми прийшли до катедри св. о. Миколая, де наш епископ Іннокентій Лотоцький в співслуженні отців відправив поминальну Панахиду за спокій їх душ. Згодом всі ми перейшли до Дому Сеньйорів, де відбулися святочні сходини в поклоні героям з підкресленням силюети Олени Теліги. В програмі взяли участь Нюта Кузик, Леся Мудра і Соня Іванець, які читали поезії О. Теліги.

І доповідь Н. Кузик, і монтаж, підготований культосвітньою референткою, були на справді високому рівні і залишили на присутніх глибоке враження. Шкода, що було мало публіки, бо це могло бути всегромадським святом.

Після кави і перекуски, ми прийшли до окремої залі, де відбулися Загальні збори. Відкрила їх голова Відділу Орися Яримович і зразу відчитала порядок нарад, який прийнято одноголосно. Згодом збори вибрали Президію в такому складі: Нюта Кузик-предсідниця, Ірена Крайник-заступниця і Олександра Мудра-секретарка. Протокол з попередніх зборів прочитала Ґеновефа Петришин. Протокол виказав працю наших членок на широкому полі громадської діяльности. Звітування за останні два роки проробленої праці розпочала голова О. Яримович, яка в загальному сказала про наші успіхи і недотягнення, подала стан членства, кількість членських сходин, участь наших делегаток в ювілеях та інших святкуваннях, імпрези для ширшого громадянства, мистецькі виставки, осінні та різдвяні базари, свята в пошану героям, відзначення заслуженої української родини, зустрічі Нового Року, пікніки, коляду та приналежність до інших загальногромадських установ, як УАКРада, Український Національний Музей, Товариство „Самопоміч", Українське Бюро Суспільної Опіки Метрополітального Чикаго, є членом Видавничої Спілки СУА, платить вкладку до ЗУАД і до СФУЖО через ГУ УЗХ. Підсумовуючи вище сказане, вона подякувала і референткам і всім членкам Відділу за гармонійну співпрацю.

Голова фінансової референтури Іванка Гарасовська подала точний звіт приходів і розходів та сьогоднішній стан каси. Звітувала коротко про дотації на стипендії, висилку пачок, оплати товарів і навчання в школах, конвенції, репрезентації, КОД та інші оплати і витрати.

Голова Суспільної опіки Марійка Гром'як преставила зборам кілька довжелезних лист із списками і адресами тих, які одержують допомогу від нашого Відділу чи то в формі грошовій, пачки з одягом чи харчами та стипендистів, а також велику кількість листів, на які сама постійно відписує. Тяжка це і відповідальна праця, а вона це виконує таку саму і в ГУправі УЗХ і СФУЖО.

Голова культосвітньої референтури Нюта Кузик зреферувала діяльність Відділу на культурній ниві, хоча зазначила, що в кожній імпрезі, яку ми уряджуємо, є праця декількох референтур. Тут вона ще раз перечислила всі імпрези та при кожній з них старалася відмітити працю окремих членок, які справді посвячують багато часу, серця а то й грошей, щоб ті імпрези увінчалися якнайкращим успіхом, моральним і матеріяльним. Вона подякувала тим, що в часі її неприсутности продовжували працю референтури.

В імени голови пресової референтури Олі Семчишин звіт читала Ґена Бяла. Вона також, як голова Імпрезової референтури, відчитала свій звіт, який присутні нагородили рясними оплесками.

Слідував звіт організаційної референтури. Тут дісталися і гучні оплески Ірениі Семкович.

В заступстві господарчої референтури звітувала Галя Сосенко, бо Люба Шандровська не могла прибути з огляду на родинні справи. Багато признання і висловів вдячности припало в уділ Галі Сосенко за невсипущу працю і відданість Відділові. В заміну за це, може навіть щоб трошки і виправдати себе, вона підкреслила таку саму працю Орисі Яримович зі всіма її кулінарними здібностями. Втішені успіхом, Золотохрестянки ентузіястично висловлювали свої думки.

Контрольна комісія знайшла все в якнайкращому порядку.

Номінаційна комісія з головою Іреною Мішкевич подала предсідниці Н. Кузик листу нової Управи на наступну каденцію. Після відчитання листи кандидатів, збори одноголосно затвердили її. Наш Відділ знову очолила Орися Яримович. Вона сказала своє програмове слово і закликала всіх до тісної співпраці для добра нашого народу. Наталка Іванів, як голова Централі УЗХ, звернулася до нашого членства з палкою промовою про діяльність Відділу на протязі 33 літ, і також закликала до дальшої наполегливої праці.

Через тиждень у нас відбулися перші сходини нової Управи і зустріч з д-ром Петром Стерчом, які відбули спільно з ОДВУ.

На сходинах ми устійнили дату традиційного вечора з оселедцем, який відбудеться 11-го квітня ц. р., в залі свв Володимира і Ольги в Чикаго.

Олександра Мудра-ОМА

ПІДПІЛЬНА „СОЛІДАРНІСТЬ" в Польщі закликала робітників страйками й іншими методами протестувати проти підвишки цін на товари першої потреби від 10 до 25 відсотків. „Понад п'ять років польський нарід терпеливо очікував на розумну економічну політику уряду, але, як виглядає, комуністи не здібні розв'язати навіть звичайних нескомплікованих проблем і життєвий рівень населення в Польщі паде кожного року", — говориться в летючці виданій „Солідарністю".

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Ірени Нанасси

складаю 50.00 долярів

на будівельний фонд УКРАЇНСЬКОГО МУЗЕЮ в Ню Йорку.

Ярослава ЯРОСЕВИЧ

В ПЕРШУ НЕВИМОВНО СУМНУ І БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашого Найдорожчого і Незабутнього

ЧОЛОВІКА І БАТЬКА

СВ. П.

Олександра Громоцького

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

- в суботу, 18-го квітня 1987 р., о год. 12-ій в пол. у візантійській каплиці в National Shrine of Immaculate Conception, Washington, D.C.;
- в соборі св. Софії в Римі;
- в церкві Пресвятої Богородиці в Люрді

Родину, Приятелів і Знайомих просимо згадати Покійного у своїх молитвах.

ХРИСТИНА — дружина
Син — ОЛЕКСАНДЕР
Донька — ДІЯНА

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСО „Тризуб" — „Америка" С. К. 5:0

Були це першенські змагання Мейджор дивізії пенсильвенської ліги, які відбулися в неділю, 15-го березня ц. р. У звітовій зустрічі наша дружина мала значну перевагу, що її напад зумів втілити в перемогу. Вже до перерви „Тризуб" провадив 2:3. Після перерви наша дружина збільшила конто черговими трьома голями. А. Зілько здобув в цих змаганнях свій черговий „гет трик" — три голі, Б. Санторе — два.

УСО „Тризуб" першун східньої Пенсильванії за аматорську чашу ЗСА УСО „Тризуб" — „Фенікс" С. К. 5:4(1:1)

В неділю, 22-го березня ц. р., відбулися у Філядельфії фінальні змагання Східньої Пенсильванії за аматорську чашу ЗСА. Ці завзяті змагання, до яких „Фенікс" виступив у зміцненому складі, проходили протягом 120-ти хвилин і коли жодній із дружин не довелося здобути рішального голя, суддя призначив серію карних стрілів, в якій „Тризуб" здобув переможний вислід5:4 і таким чином став першуном Східньої Пенсильванії. Чергові змагання за цю чашу „Тризуб" відбуде в столиці ЗСА — Вашінгтоні з першуном району Вірджінії — Вашінгтону.

У звітових змаганнях, як в нормальному часі, так і в догривці 2x15 хвилин, „Тризуб" мав значну перевагу і створив догідних до здобуття голів-нагод, але цим разом не щастило нашим чоловим стрільцям голів, які з найближчої віддалі не попадали до цілі. Щойно в 25-ій хвилині Санторо з подачі Зілька відкрив конто для нашої дружини 1:0. Треба відмітити, що в цих змаганнях химерним виявився суддя, який чомусь робив рішення проти „Тризуба". У 60-ій хвилині він навіть за невелику провину усунув з гри червоною карткою змагуна „Тризуба" і наша дружина грала десяткою до кінця змагань. У 85-ій хвилині „Фенікс" зумів вирівняти вислід — 1:1. В 30-хвилинній догривці, не зважаючи на ослаблений склад, „Тризуб" далі тримав ініціятиву, створив критичні ситуації під воротами суперників, одначе вислід гри не змінився.

В рішальній серії карних голі для „Тризуба" здобули: А. Зілько, Гавзнер, Козак, Насер і Говард. Крім них в складі „Тризуба" виступали: Гоя, Прончак, Чин, Ізабелла, Герматій, Сесак, Фрият, Ковальчук. Провідник дружини М. Юрчак, тренер Ю. Літинський.

Яр. Ко.

Жіноча відбиванкова дружина УСВТ „Ч. Січ" першуном турніру ЮСВБ

У суботу, 21-го березня ц. р., в м. Лівінґстоні, Ню Джерзі, відбувся традиційний турнір „Лівінгстон Стрікс", санкціонований Відбиванковою Асоціяцією ЗСА. В цьому турнірі взяло участь усіх 15 дружин — 10 жіночих і 5 чоловічих.

Жіноча дружина „Ч. Січ" виступала в сильній „А" клясовій підгрупі п'ятиклюбів, в якій і здобула нагороди першунок. На початку змагання проходили круговою системою, в яких „Ч. Січ" перемогла: Лівінгстон „Стрікс" 15:13, 15:10, „Пруденшил" В. К. 15:6, 15:8, „Ля Дук" 15:5, 15:4 і ремісувала з клюбом „Джемс" 9:15, 15:4.

У фінальній зустрічі за чемпіонат турніру „Ч. Січ" перемогла „Джемс" вислідом 15:11, 15:9. Склад „Ч. Січі": С. Гейлі-Моравська, С. Лопатовська, Е. Май, М. Орел, О.Бурачинська, Ш. Файн, Л. Ґутрій, М. Вашкевич.

УСВТ „Ч. Січ — „ІСТАНБУЛ" С. К. 8:2

В неділю, 22-го березня ц. р., перша дружина „Ч. Січі" розпочала лігові змагання за чемпіонат І-ої дивізії Ґарден Стейт Ліги. В цій зустрічі, що відбулася на виїзді в місті Ню Бранзвик „Січовики" здобули високу перемогу 8:2.

Нові першуни Ню Джерзі за аматорську чашу ЗСА вповні володіли ініціятивою, створили численні можливості, з яких напад здобув 8 голів.

Капітан дружини Андрій Бакун здобув свій черговий „гет трик" (три голі), Каміка-2, Чекійно-2 і Ігор Чижович. Крім них у складі „Ч. Січі" виступали: Хамуляк, Ромійо, Павлюс, Брієнза, Б. Бакун, Д. Мазур, д-р В. Бакун, Ансальмо. Провідник Вол. Бакун.

УСВТ „Ч. Січі" II — „Карибієнс" С. К. 1:0

Цими першенськими змаганнями II-ої дивізії Ґарден Стейт Ліги, що відбулися в неділю, 22-го березня ц. р., молодші „Січовики" розпочали другу половину сезону.

У звітових змаганнях з лідером II-ої Дивізії наші футболісти показали гарну й завзяту гру, в якій, особливо в другій половині, мали перевагу, завдяки якій Мурся з подачі Науменка здобув переможного голя. Після тієї перемоги „Ч. Січ" займає в показнику табелі ігор третє місце.

Склад „Ч. Січі" II: Т. Науменко, Б. Саліван, В. Науменко, Ю. Ґбур, Б. Науменко, Я. Твардовський, Б. Ґбур, М. Мурся, В. Фітцджеральд, Дж. Алміда, П. Алміда, М. Прайс. Провідник Віктор Науменко.

УСК Ню Йорк-Юніон Ленсерс С. К. — 1:2

У неділю, 22-го березня ц. р. І-ша дружина УСК відбула поїздку до Юніон, Ню Джерзі, де зустріла в змаганнях за чашу Саундерса Космополітальної Ліги місцевий клюб „Юніон Ленсерс". До цих змагань наша дружина виступила в ослабленому складі, в якому бракувало кількох чільних футболістів, що в дорозі до Ню Джерзі автомобілем натрапили на перешкоду і не змогли приїхати на час змагань.

Все таки, граючи в ослабленому складі, дружина УСК домінувала на грищі, створила ряд добрих нагод до здобуття голів, одначе другорядні напасники не зуміли вповні їх використати і таким чином зазнала закономірної поразки. Єдиного голя для УСК, в 30-ій хвилині здобув Караско з подачі Коваленка. Ще перед перервою німці вирівняли 1:1. Після перерви гра проходила в більшості на половині господарів, напасники УСК і особливо Караско, кількакратно були в зручній позиції один на один з воротарем німців, одначе безнадійно перестрілювали понад і поруч воріт господарів. В одному з нечисленних „сольових" рейдів напасник німців несподівано післав м'яч поруч нашого воротаря в сітку воріт і цим самим здобув переможнього голя.

С. К.

Найсильніші...

(Закінчення зі ст. 2)

причиною тих неспокоїв були більше національні, ніж релігійні почуття, більше релігійні, аніж ідеологічні-політичні погляди. Та для Москви, які б причини того заворушення не були, всі вони для неї небезпечні.

Події в Казахстані показали, що мусулмани виявляють більший спротив до поширюваного московського комунізму і безбожництва-атеїзму, як християни. А це тому, що мохаммеданська віра є суцільна, проста, зрозуміла і практична, а то й „фанатична".

Коли один закордонний кореспондент розмовляв з татарином у „Парку Культури" в Москві, він спитав його: „Чи ти є мусулманин?" „Так, я є мусулманин", відповів він. „Чи ти практикуєш свою релігію?". „Розуміється! Молюся п'ять разів кожного дня". „А що ти думаєш про тутешніх (треба розуміти російських — СЖ) атеїстів-безбожників?" „Вони є нижчі від собак!!!"

Це, що сталося нещодавно в столиці Казахстану Алма-Ата, — пишуть західні знавці — є малим вступом до майбутніх великих національностевих клопотів для Москви. А це вказує на те, що росіяни не будуть спроможні зрусифікувати весь Совєтський Союз, цілу московську, тепер комуністичну імперію.

Цього не могли доконати московські царі, цього також не властся доконати й московським комуністичним ватажкам.